

Goniadella gracilis

Fremmed art innenfor avgrensninga som er observert og etablert i Norge. Vurdert for *Fastlands-Norge med havområder*.

Potensielt høy risiko PH

Arten har stort invasjonspotensiale, men ingen kjent økologisk effekt.

Utslagsgivende kriterier: 4AB,1

Økologisk effekt	14	24	34	44	Kriterier som har vært utslagsgivende for risikokategorien Invasjonspotensiale: 4AB Økologisk effekt: 1 Kategori og kriterier
	13	23	33	43	
	12	22	32	42	
	11	21	31	[41]	
	Invasjonspotensial				

[Forklaring på risikomatrisen](#)

Oppsummering

Arten hører til artsgruppen *Leddormer* og er marin.

Goniadella gracilis er en liten flerbørstemark som lever på bløtbunn med mudder og sandblandet mudder i hav og kystområder. I Europa ble den først oppdaget i England (Liverpool Bay) i 1970, hvor den nå er godt etablert (Walker 1972, Eno et al. 1997). Den har senere spredd seg ut i sydlige Irskesjøen hvor den nå er vanlig (Whomersley et al. 2015). Det er rapportert funn fra Bretagne, Frankrike (Blanchard et al. 2011) og Portugal (Lopez & Richter 2017). Det foreligger ellers funn fra Shetland og britisk sektor i Nordsjøen (1990-tallet), indre Middelhavet (1993) og eldre funn fra Sør-Afrika (1951, 1960) (Böggemann 2005). Det er sannsynlig at funnene stammer fra flere separate introduksjoner.

Goniadella gracilis er kjent fra ett eldre funn i norsk sone i Skagerrak (1968) (Böggemann 2005) og funn fra Statoil-feltet i Nordsjøen og Haltenbanken (1993, 1995). Det er sannsynlig at utbredelsen i Nordsjøen henger sammen med utbredelsen i britisk sektor av Nordsjøen. Det er usikkert om funnet i Skagerrak (1968) er fra en levedyktig bestand.

Arten er sannsynligvis introdusert til Europa med skipsfart.

Goniadella gracilis er bare kjent fra noen få funn i norske havområder. Arten har imidlertid vist stor spredning i britiske farvann og sydover langs kysten av vest-Europa. Det må kunne forventes at arten over en 50-årsperiode vil spre seg videre i Nordsjøen og nordover på norsk sokkel.

Det er ikke kjente økologiske effekter som kan knyttes til arten.

Konklusjon

Arten vurderes til kategorien potensielt høy risiko (PH). Det er høyt invasjonspotensiale sammen med ingen kjent økologisk effekt som er utslagsgivende for klassifiseringen. Arten ble i 2012 vurdert til lav risiko (LO). Det er ny informasjon om utbredelsen i europeiske farvann og endringer i systemet for beregning av ekspansjonshasighet som er årsak til endringen i klassifisering.

Vurdering etter alle kriterier

[Forklaring på kriteriene](#)

Invasjonspotensial

A-kriteriet: Populasjonens mediane levetid

Estimert levetid for arten i Norge, med usikkerhet

Delkategori 4 >= 650 år

Estimeringsmåte c) Røddlistekriterier

Beskrivelse av data

Arten har et estimert utbredelsesareal på 40000 km². Det er på grensen til nær truet (NT) for kriterium B1 (utbredelsesområde). Bare ett underkriterium (a ii) synes å være tilfredsstillt. Arten blir derfor vurdert som livskraftig (LC) etter kriteriene for rødlisting.

Gjeldende rødlistekriterium

B1

Rødlistekategori

LC

B-kriteriet: Ekspansjonshastighet

Gjennomsnittlig ekspansjonshastighet, med usikkerhet

Delkategori 4 >= 500 m/år

Estimeringsmåte b) Literaturdata på spredningshastighet

Litteraturverdi på spredningshastighet (m/år)

2250

Usikkerhet

Stor usikkerhet

Antall utgangspunkt for spredning

1

Ekspansjonshastighet i m/år

2250

Antakelser for litteraturestimatet er basert på

Goniadella gracilis ble godt etablert i sjøområdet ved Liverpool over en 20-årsperiode (Walker 1972). Arten ble senere registrert i Irskesjøen (Mackie, Oliver & Rees 1995) og har nå en utbredelse i britiske farvann til utenfor Bretagne (Whomersley et al. 2015). Denne utbredelsen omfatter et areal på ca. 100000 km². Ved å ta utgangspunkt i Liverpool for beregning av spredningshastighet tilsvarer dette en gjennomsnittlig arealøkning på 2500 km² per år over en periode på 40 år. Dette gir videre, etter prinsippet om å beregne ekspansjonshastighet som radiusøkning innenfor et sirkulært areal, en årlig økning på 2.25 km per år.

C-kriteriet: Kolonisert areal av naturtype

Andel av forekomstarealeet til minst én naturtype som vil være kolonisert etter 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 < 5%

Økologisk effekt

D- og E-kriteriet: Effekter på stedegne arter

D-kriteriet: Truede arter eller nøkkelarter

Kan arten påvirke truede arter eller nøkkelarter innen 50 år, med usikkerhet.

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

E-kriteriet: Øvrige stedegne arter

Kan arten påvirke øvrige stedegne arter innen 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

Artene i naturtypen	Blir trua arter eller nøkkelarter i naturtypen påvirket	Effekt	Lokal skala	Type interaksjon	Distanseeffekt	Dokumentert norske forhold	Gjelder dokumentasjonen
M5-15	Nei	Svak	Nei	Predasjon	Nei	Nei	

F-kriteriet: Effekter på truede/sjeldne naturtyper

Andel av naturtypeareal som gjennomgår tilstandsending innen 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 = 0%

G-kriteriet: Effekter på øvrige naturtyper

Andel av naturtypeareal som gjennomgår tilstandsending innen 50 år, med usikkerhet

Delkategori 1 < 5%

H-kriteriet: Overføring av genetisk materiale

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

I-kriteriet: Overføring av parasitter eller patogener

Delkategori 1 Ingen kjent effekt

Klimaeffekter

Delkategori for økologisk effekt påvirkes *ikke* av klimaendringer.

Bakgrunnsinformasjon

Utbredelse i Norge

Nåværende utbredelse

	Kjent	Mørketall (faktor)			Estimert totaltall (kjent * mørketall)		
		Lavt anslag	Beste anslag	Høyt anslag	Lavt anslag	Beste anslag	Høyt anslag
Bestandsstørrelse	50000	2	20	200	100000	1000000	10000000
Forekomstareal (km ²)	8	5	20	50	40	160	400
Utbredelsesområde (km ²)	40000						

Andel av artens nåværende forekomst i sterkt endra natur: 5,0

Potensiell utbredelse

Det er sannsynlig at funn av arten fra Nordsjøen og norsk sokkel har sammenheng med forekomstene i britiske farvann. Det vil kunne forventes at arten over en 50-årsperiode vil spre seg utover i Nordsjøen og nordover på norsk sokkel. Det er usikkert om funnet i Skagerrak (1968) er fra en levedyktig bestand.

	Lavt anslag	Beste anslag	Høyt anslag
Potensielt forekomstareal (km ²)	160	400	1000

Kjent og antatt utbredelse i dag, og om 50 år

	Fylke	Kjent	Antatt	Potensiell
Øs	Østfold			
OsA	Oslo og Akershus			
He	Hedmark			
Op	Oppland			
Bu	Buskerud			
Ve	Vestfold			
Te	Telemark			
Aa	Aust-Agder			
Va	Vest-Agder			
Ro	Rogaland			x
Ho	Hordaland			x
Sf	Sogn og Fjordane	x		x
Mr	Møre og Romsdal	x		x
St	Sør-Trøndelag	x		x
Nt	Nord-Trøndelag		x	x
No	Nordland			x
Tr	Troms			
Fi	Finnmark			
Sv	Svalbard med sjømråder			
Jm	Jan Mayen			

Utbredelseshistorikk i Norge

Goniadella gracilis er kjent fra ett eldre funn i norsk sone i Skagerrak (1968) (Bøggemann 2005) og funn fra Statoil-feltet i Nordsjøen og Haltenbanken (1993, 1995). Det er sannsynlig at utbredelsen i Nordsjøen henger sammen med utbredelsen i britisk sektor av Nordsjøen. Det er usikkert om funnet i Skagerrak (1968) er fra en levedyktig bestand.

Fra	Til og med	Sted	Antall individ	Forekomstareal km ²	Utbredelsesområde km ²	Kommentar	Fylker
1993	1993	Statfjord-feltet, Nordsjøen	3 (3 * 1000,0)	4 (4 * 1)		Tre individer er rapportert fra Statfjord-feltet i Nordsjøen, 130 m dyp	Ho
1995	1995	Heidrun-feltet på Haltenbanken,	50 (50 * 1000,0)	4 (4 * 1)		Ca 50 individer er rapportert fra Heidrun-feltet på Haltenbanken, 320-350 m dyp	Mr

Utbredelseshistorikk i utlandet

I Europa ble *Goniada gracilis* oppdaget i England (Liverpool Bay) i 1970 (Walker 1972, Eno et al. 1997). Den har senere spredd seg ut i sydlige Irskesjøen hvor den nå er vanlig (Whomersley et al. 2015). Det er rapportert funn fra Bretagne, Frankrike (Blanchard et al. 2011) og Portugal (Lopez & Richter 2017). Det foreligger ellers funn fra Shetland og britisk sektor i Nordsjøen(1990-tallet), indre Middelhavet (1993) og eldre funn fra Sør-Afrika (1951, 1960) (Böggemann 2005). Det er sannsynlig at funnene stammer fra flere separate introduksjoner.

Global utbredelse

Naturlig utbredelse

- Atlanterhavet nordvest

Arten er beskrevet fra kysten av Massachusetts, USA i 1871 (Böggemann 2005)

Nåværende utbredelse

- Atlanterhavet nordvest
- Atlanterhavet nordøst
- Atlanterhavet sørlig
- Middelhavet

Goniadella gracilis er funnet i britiske farvann nord til Hebridene, Nordsjøen, Skagerrak, Portugal, øst i Middelhavet og Sør-Afrika (Böggemann 2005, Whomersley et al. 2015, Lopes & Richter 2017).

Kom til vurderingsområdet fra

Første observasjon i Norge

Første observasjon - 1968

	Ikke-forplantningsdyktige individ		Forplantningsdyktige individ		Levedyktig avkom		Bestand	
	År	Sted	År	Sted	År	Sted	År	Sted
Innendørs								
Produksjonsareal (utendørs)								
Norsk natur	1968	Skagerrak 545 m					1993	Statfjord-feltet Nordsjøen

Naturtyper

Øvrige naturtyper

Kode	Navn	Dominans skog	Tidshorisont	Kolonisert areal (%)	Tydelig tilstandsending	Tydelig påvirkta areal (%)
M5-15	finmaterialdominert afotisk bunn med temmelig liten til temmelig stor erosjonsmotstand i atlantisk vann			0.0-1.9		0.0

Spredningsveier til/i norsk natur

Kategori	Introduksjon til eller spredning i norsk natur	Hyppighet	Abundans	Tidspunkt	Utdypende informasjon
med ballastvann/sand	Introduksjon	Ukjent	Ukjent	Opphørt, men kan inntreffe igjen	
egenspredning	Spredning	Ca. årlig	Ukjent	Pågående	Arten har pelagiske larver som antas å kunne leve i vannmassene i flere uker. Spredningen skjer med strømtransport av larvene.

Reproduksjon

- Seksuell reproduksjon
- Generasjonstid (år): **1,0**

Referanser

Publikasjoner

- Böggemann, M. 2005. Revision of the Goniadidae Grube 1850 (Annelida: Polychaeta) Abhandlungen des Naturwissenschaftlichen Vereins in Hamburg (Neue Folgen) 39: 1-354
- Lopez, E. & Richter, A. 2017. Non-indigenous species (NIS) of polychaetes (Annelida: Polychaeta) from the Atlantic and Mediterranean coasts of the Iberian Peninsula: an annotated checklist. Helgoland Marine Research 71: 1-19.
- Whomersley, P., Murray, J.M., Mclwaine, P., Stephens, D., Stebbing, P.D. 2015. More bang for your monitoring bucks: detection and reporting of non-indigenous species. Marine Pollution Bulletin 94: 14-18
- Walker, AJM. 1972. Gonidella gracilis, a polychaete new to British seas. Marine Biology. 14: 85-87
- Eno, N.C., Clark, R.A. & Sanderson, W.G. 1997. Non-native marine species in British waters: a review and directory. Peterborough: Joint Nature Conservation Committee.
- Blanchard, M. med flere 2010. Liste des espèces marines introduites dans les eaux bretonnes et des espèces introduites envahissantes des eaux peripheriques internet: www.bretagne-environnement.org eller <http://archimer.ifremer.fr/doc/00026/13737/5>
- Mackie, A.S.Y., Oliver, P.G., Rees, I.S. 1995. Benthic biodiversity in the southern Irish Sea. National Museums and Galleries of Wales, BIOMOR reports 1: 1-263.

Siden siteres som:

Oug, E., Gulliksen, B., Jelmert, A., Sundet, J. & Falkenhaus, T. (2018-06-05). *Goniadella gracilis*, vurdering av økologisk risiko. Artsdatabanken.

Permanent url til vurderingsteksten: <https://artsdatabanken.no/Fab2018/N/271>